

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 2

Praha-západ

okresní pracoviště Kladno

Inspekční zpráva

Základní škola

Vodárenská 2115, 272 01 Kladno

IZO: 102 086 915

Identifikátor ředitelství: 600 044 076

Zřizovatel: Město Kladno

Školský úřad: Kladno

Čj.	022 228/98-2800
Signatura	kb3cs101

OBSAH

ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně-vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	5
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání	5
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně-vzdělávací činnosti	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	7
3.3.1 Organizační struktura školy	7
3.3.2 Personální struktura školy	8
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	8
3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější	9
3.6 Vedení povinné dokumentace	10
3.7 Výroční zpráva	10
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	10
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	12
4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	12
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	12
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	13
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	20
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	20
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	21
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost školy	22
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	22
5 ZÁVĚR	24
5.1 Závěry inspekce	24
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	24
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	25
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	25
5.5 Další adresáti zprávy	26
5.6 Připomínky ředitele školy	26

ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

7. - 11. prosince 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Jan Zapach

Členové týmu: Mgr. Dana Hanzelková, Mgr. Jana Minaříková, Mgr. Viktor Keller,
Mgr. Eva Kindlová, PaedDr. Věra Kolmerová, Mgr. Hana Zvoníková

1.4 Ředitel školy

Mgr. Jaroslav Fuchs

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol
- Učební plány, učební osnovy, tematicko-časové plány
- Koncepce školy, plán práce na školní rok 1998/99
- Podpůrná dokumentace ředitele školy z oblasti řídicí činnosti
- Hospitační záznamy
- Podkladová inspekční dokumentace ZŠ
- Zahajovací výkaz základní školy
- Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 1997/98 a o hospodaření za rok 1997
- Žákovské knížky, sešity, písemné práce žáků
- Dokumentace výchovného poradce
- Dokumentace školní družiny
- Dotazníky pro rodiče

Ve zprávě je použito zavedených hodnotících stupňů podle kritérií ČŠI:

1	2	3	4	5	6	7
vynikající	nadprůměrná	spíše nadprůměrná	průměrná	spíše podprůměrná	podprůměrná	naprosto nevyhovující
zcela mimořádná	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitiva nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně-vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

V 1. - 5. ročníku je realizován vzdělávací program Obecná škola, schválený MŠMT ČR pod čj. 12 035/97-20, v 6. - 9. ročníku vzdělávací program Základní škola (MŠMT ČR čj. 16847/96-2). Třídy 7.B a 9.C pracují podle učebního plánu s rozšířenou výukou tělesné výchovy, čj. 29738/96-20-50.

2.2 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu školy

Škola nabízí žákům řadu dalších vzdělávacích aktivit formou volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových kroužků, zejména v oblasti informatiky a výpočetní techniky.

Volitelné předměty

Třída	Předmět	Rozsah
7.A	Cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky	1 hod. týdně
8.A + 8.B	Cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky	1 hod. týdně
	Konverzace v angl. nebo v něm. jazyce, základy ekonomiky	1 hod. týdně
8.C	Cvičení z českého jazyka, informační a výpočetní technika	1 hod. týdně
	Cvičení z matematiky, informační a výpočetní technika	1 hod. týdně
9.A + 9.B	Cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky	1 hod. týdně
	Základy ekonomiky, informační a výpočetní technika, seminář z matematiky	1 hod. týdně
	Technické kreslení, společenskovední seminář, sportovní výchova	1 hod. týdně

Nepovinné předměty

Třída	Předmět
6.A, 6.B, 7.A, 7.B, 8.A, 8.B, 9.AB, 9.C	Informatika a výpočetní technika
9.A, 9.B, 9.C	Cvičení z českého jazyka
2. stupeň	Sborový zpěv
2. stupeň	Sportovní hry

Nepovinný předmět Náboženství, který je součástí realizovaného vzdělávacího programu Obecná škola, se nevyučuje.

Zájmové kroužky

Třída	Předmět
3.A, 3.B, 3.C, 4.A, 4.B, 4.C, 5.A, 5.B, 6.AB	Informatika a výpočetní technika
1.A, 1.B, 2.A, 2.B, 2.C, 2.D, 3.AC, 3. BC	Angličtina
1. - 3. r.	Němčina
1. stupeň	Výtvarná výchova
1. - 9. r.	Hra na flétnu
1. - 9. r.	Internet
3 skupiny	Dyslexie

Další akce, které jsou součástí vzdělávacího programu:

- Klub mladého diváka
- Plavání pro třídy 1. stupně
- Týdenní lyžařský výcvikový kurz pro 7. ročník
- Školy v přírodě
- Letní tábory

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků (ZPŽ)
1.	2	52	27	0
2.	4	103	50	3
3.	3	73	32	6
4.	3	85	39	9
5.	2	47	17	6
6.	2	60	32	6
7.	2	50	26	6
8.	3	74	33	5
9.	3	68	29	2
Celkem	24	612	285	43

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Základní

3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně-vzdělávací činnosti

Písemný dokument "Koncepční záměry pro období 1997-2000" z ledna 1997 nepostihuje stěžejní oblasti chodu školy, je spíše shrnutím stávajících problémů. Některé jsou konkrétní, některé pouze obecné bez zřejmých prostředků a postupů vedoucích k jejich reálnému naplňování. Pro funkční použití je nutné jej doplnit, uspořádat a projednat se všemi zainteresovanými stranami.

"Předpokládaný výhled pro školní rok 1999/2000" ze srpna 1998 je podrobnější a blíže se zabývá zejména organizačním zajištěním příštího školního roku.

Pro tento školní rok má ředitel formou harmonogramu zpracován plán nejdůležitějších úkolů a akcí školy, který kromě přehledu termínů pedagogických rad, provozních porad, třídních schůzek aj. obsahuje i podrobný plán hospitační činnosti obou členů vedení. I když jsou v něm úkoly stanoveny konkrétně, je perioda jejich projednávání a případného vyhodnocení (zasedání pedagogické rady) dlouhá.

Tematicko-časové plány učiva vypracovávají všichni učitelé.

Koncepční záměry pouze evidují některé problémy školy, zpracování má spíše podprůměrnou úroveň. Plánování je konkrétní a systém potřebám školy vyhovuje.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Časové dotace jednotlivým vyučovacím předmětům i celkové týdenní hodinové dotace odpovídají učebním plánům realizovaných vzdělávacích programů. Pro třídy 7. B a 9. C s rozšířenou výukou tělesné výchovy jsou učební plány zpracovány pouze pro tento školní rok a nikoliv pro celý vzdělávací cyklus (II. stupeň), což je v rozporu se Souborem pedagogicko-organizačních informací MŠMT ČR na školní rok 1998/99.

Jako povinný cizí jazyk se vyučuje od 4. ročníku anglický nebo německý jazyk s dotací tři hodiny týdně. V souladu s učebními plány jsou v 7. až 9. ročníku zavedeny volitelné předměty, jejichž výčet uvádí, stejně jako nepovinné předměty a zájmové kroužky, tabulky uvedené v čl. 2.2.

Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou zřízeny 3 skupiny nápravy dyslektických vad. Vzhledem k celkovému počtu integrovaných zdravotně postižených žáků ve škole (43 dětí) však na nápravu nejsou zařazeni všichni, kteří tuto péči potřebují.

V českém jazyce ve 3. ročníku zjistila inspekce porušování učebních osnov tím, že bylo probíráno učivo 4. ročníku (vyjmenovaná slova). S osnovami tematicko-časové plány učiva nekorespondují, protože jsou zpracovávány převážně na základě používaných učebnic; tím není zaručeno důsledné plnění osnov. Ředitel školy tyto plány sice kontroloval, avšak vyhodnocení a konstatování úrovně kvality jejich zpracování nebylo provedeno.

Na II. stupni bylo nedodržování učebních osnov zjištěno v českém jazyce a dále v chemii a přírodopisu, kde nejsou prováděny předepsané laboratorní práce. Zpracované tematicko-časové plány učiva jsou v souladu s učebními osnovami. V některých případech jsou však pouze výčtem učiva, které předepisují osnovy, bez jakéhokoliv časového rozvržení.

Plnění učebních plánů je hodnoceno jako spíše nadprůměrné. Nabídka nepovinných předmětů a zájmových útvarů vychází ze zájmu žáků a požadavků rodičů, je dostatečně

široká. Náprava dyslektických vad není zajištěna pro všechny žáky školy vyžadující tuto péči. Učební osnovy nejsou ve všech předmětech dodržovány.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura školy

Ředitel školy byl do funkce jmenován na základě řádného konkurzního řízení k 1. srpnu 1992. Pro její výkon má odpovídající pedagogickou způsobilost (PF, učitelství pro 6. - 9. ročník, obor Čj - D) a 14 let praxe, v roce 1996 se zúčastňoval manažerského školení ředitelů škol pořádaného Pedagogickým centrem Praha. Zástupkyně ředitele (PF, učitelství pro 6. - 9. ročník, obor Čj - On a 17 let praxe) působí ve funkci od r. 1991. Souvislé odborné studium k řízení nikdo z členů vedení školy dosud neabsolvoval. Dle § 8 odst. (2) vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, je možné a z hlediska náročnosti řízení i potřeb školy dokonce nezbytné ustanovit dalšího zástupce ředitele. Dosud tak učiněno nebylo - i z tohoto důvodu je činnost stávajícího dvoučlenného vedení v některých oblastech nedostačující nebo povrchní.

Organizační řád školy není vydán. Z jednoduchého organizačního schématu uvedeného jako bod č. 8 řádu školy plyne podřízenost zástupkyně ředitele, hospodářky, vedoucí školní jídelny a školnice přímo řediteli školy; jejich kompetence jsou písemně vymezeny v příslušných pracovních náplních. Dalším ustanovením je dána všem pracovníkům povinnost respektovat Pracovní řád pro zaměstnance škol (dokument MŠMT ČR č. 16969/96-42). Kompetence jsou dále delegovány na výchovnou poradkyni a na vedoucí dvou metodických sdružení a devíti předmětových komisí. Až na výjimky u obou metodických sdružení na I. stupni a předmětových komisí školní družiny a cizích jazyků mají zápisy z jednání nízkou vypovídací hodnotu a nesvědčí o efektivním fungování těchto institucí.

Interní směrnice hospodářského charakteru jsou vypracovány a průběžně aktualizovány. Inspekci bylo zjištěno nedodržování podmínek čl. 6 Platového řádu, který stanoví pravidla pro "odměňování dohod o provedení práce a o pracovní činnosti (§ 239b zákoníku práce)". S vedoucími zájmových kroužků, kterým je za tuto činnost měsíčně vyplácena odměna v hotovosti, není uzavřena žádná písemná dohoda.

Řád školy obsahuje všechna ustanovení § 15 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb. Poradní útvar žáků "Žákovské shromáždění" byl ustaven v listopadu 1998.

Základní formou odborného a pedagogického řízení jsou pedagogické rady, které se konají pětkrát ročně. Provozní porady jednotlivých úseků se konají dle potřeby a jsou doloženy zápisy.

V průběhu komplexní inspekce byli členové týmu seznámeni s dokumentem "Opatření ke zdárnému průběhu komplexní inspekce na naší škole" (příloha č. 1), jehož vypracování a následné projednání na pedagogické radě dne 17. listopadu 1998 ředitel školy inspektorům potvrdil. Obsah tohoto dokumentu dokládá nízkou úroveň řídicí práce i dosavadní absenci rady zásadních pedagogických aspektů v činnosti školy.

Organizační struktura potřebám školy sice vyhovuje, vykazuje ale určité nedostatky. Kompetence mají jednotliví pracovníci stanoveny, v práci většiny metodických orgánů jsou rezervy. Vydání dokumentu "Opatření...", který obsahuje instrukce ředitele školy k zabezpečení zdárného průběhu komplexní inspekce, dokladuje nízkou úroveň řídicí práce a signalizuje existenci zásadních nedostatků.

Pozitivem je ustavení poradního útvaru žáků. Celá oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.3.2 Personální struktura školy

Výuku zabezpečuje (včetně ředitele a jeho zástupkyně) celkem 30 učitelů.

Na I. stupni působí celkem 14 učitelek, z toho 9 splňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti a 1 podmínky pedagogické způsobilosti dle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Z celkového počtu 314 vyučovacích hodin týdně je 193 (61,5 %) odučeno vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Na II. stupni vyučuje 16 učitelů splňujících podmínky pedagogické způsobilosti dle výše uvedené vyhlášky. Z hlediska odborné způsobilosti škole zcela chybí vyučující anglického a německého jazyka, fyziky a rodinné výchovy. Částečně neodborně je vyučována též matematika, dějepis, zeměpis, praktické činnosti, tělesná, výtvarná a občanská výchova. Ve třídách s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy vyučují tento předmět tři externí učitelé, s nimiž má škola uzavřenu dohodu o pracovní činnosti.

Věkový průměr učitelů je 45 roků, do pěti let dovrší věk na odchod do důchodu 11 vyučujících (36,7 %). Více než 12 let působí ve škole 14 vyučujících (46,7 %), 7 vyučujících (23,3 %) zde působí méně než 3 roky. Průměrná délka pedagogické praxe je více než 18 let. S pedagogickou praxí do 5 let jsou 3 vyučující (10,0 %). Převládají učitelé z Kladna, pouze šestina z nich dojíždí. Mezi vyučujícími jsou 3 muži.

Činnost školní družiny zabezpečuje 6 vychovatelek, z toho 5 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle výše uvedené vyhlášky. Jejich průměrný věk je 48 let, průměrná délka praxe 16 let. Ve školní jídelně, která je součástí školy, pracuje vedoucí školní jídelny, vedoucí kuchařka, 3 kuchařky, 7 pomocných kuchařek a na částečný úvazek hospodářská pracovnice. Provoz školy dále zabezpečují hospodářka, školnice a 6 uklízeček.

Více než 30 % učitelek na I. stupni je bez odborné i pedagogické způsobilosti, zcela vyhovující není ani složení sboru na II. stupni. Velmi problematická je věková struktura pedagogického sboru (velká část učitelů předdůchodového věku, malý počet mladých učitelů), nízké je zastoupení mužů. Personální podmínky školy jsou celkově hodnoceny jako spíše podprůměrné.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy vytváří podmínky pro odborný růst učitelů jak organizačně, tak finančně (škola financuje kurzy nebo odborné exkurze, umožňuje dálkové studium vyučující bez kvalifikace), oceňuje jejich soukromé vzdělávací aktivity. Pedagogům je dáвана možnost zdokonalovat se v práci s osobními počítači tím, že jsou pro ně připravovány semináře přímo ve škole. Několika odborných a metodických akcí, zejména v oblasti prevence krizových jevů, se zúčastnila výchovná poradkyně.

Slabým místem je nízký zájem učitelů o moderní trendy v pedagogické práci.

Oblast péče o další vzdělávání a odborný růst učitelů je na průměrné úrovni.

3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení

Ředitel školy i jeho zástupkyně mají vypracovány plány hospitací na celý školní rok; kontrola ostatních oblastí je uvedena jen obecně v ročním plánu.

Stručné zápisy z hospitací, vedené na vlastních formulářích, mají převážně popisný charakter. Ze 45 uskutečněných hospitací v tomto školním roce jsou jen výjimečně zjištěny a zaznamenány nedostatky, úkoly k jejich odstranění resp. k nápravě nejsou ukládány. Podstata hospitační činnosti tím uniká. Při společných hospitacích s vedoucím inspekčního týmu však bylo zjištěno, že ředitel i jeho zástupkyně pedagogickou problematiku vyučovacích hodin postihnout dokáží.

Obecné závěry z hospitací se do práce většiny předmětových orgánů školy nepromítají. Z doložených zápisů vyplývá, že v pedagogické radě byly poprvé podrobněji projednávány až 17. listopadu 1998, tj. v době přípravy na komplexní inspekci.

Pro hodnocení pedagogických pracovníků vypracoval ředitel stručná kritéria, někteří učitelé však uvedli, že je neznají. S vlastním hodnocením jsou seznamováni převážně jen v rámci pohospitačních pohovorů, které podepisují. Roční ani jiné periodické hodnocení prováděno není, zpětná vazba chybí. Přidělování nadtarifních složek platu je diferencováno.

Pro hodnocení žáků jsou využívány klasifikační stupně. Část zápisů v žákovských knížkách žáků vyšších ročníků má nízkou jazykovou úroveň, objevují se i neprofesionální (až vulgární) poznámky o chování dětí. Testy Kalibro ani jiné profesionální evaluační nástroje používány nejsou, vedení školy však zadává vlastní srovnávací prověrky z českého jazyka a matematiky ve třídách 8. ročníku. Ke kladné motivaci využívá škola odměňování nejlepších žáků, úspěšných řešitelů předmětových a účastníků sportovních soutěží.

Plánovanou hospitační činnost vedení školy realizuje, kontrola ostatních oblastí chodu školy je plánována jen rámcově. Jejich realizace však zejména absencí zpětné vazby požadovanou funkci neplní. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém

Informovanost pracovníků vychází především z každodenního kontaktu vedení školy s pedagogickým sborem. Informace jsou dále pravidelně předávány na pedagogických radách, provozních poradách dle úseků (pedagogičtí pracovníci, nepedagogičtí pracovníci, školní jídelna, školní družina) a operativních poradách. Pro informování všech pracovníků funkčně slouží nástěnky v přízemí před ředitelnou s příhrádkami a další nástěnky na chodbách.

Komunikaci mezi vedením školy a žáky od letošního roku napomáhá ustavení žákovské rady. Při setkání inspektorů se zástupci tříd byla existence žákovského shromáždění hodnocena pozitivně.

Vnější informační systém

Rodičům jsou informace o prospěchu a chování jejich dětí předávány prostřednictvím žákovských knížek a notýsků. Třídní schůzky jsou realizovány čtyřikrát až pětkrát ročně, s radou rodičů úzce spolupracuje ředitel školy.

Informace o škole se často objevují v místním tisku, pravidelně v době zápisu do 1. tříd se koná "Den otevřených dveří". Zájem rodičů o umístění dětí v této škole je mimořádný.

Dotazníky pro rodiče potvrdily, že informační služby hodnotí rodiče velmi pozitivně.

Předávání informací je doloženo, informovanost rodičů a veřejnosti je dobrá. Informační systém lze hodnotit jako velmi dobrý.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 školského zákona č. 258/1996 Sb. je vedena. Kontrolou byly zjištěny následující nedostatky:

- třídní knihy - obsahová stránka zápisů nevystihuje konkrétně probírané učivo (uváděno jen “opakování”, “procvičování” atd), na II. stupni nejsou některé TK opatřeny podlouhlým razítkem školy
- třídní výkazy - nepřesnosti ve vyplňování změn ve stavu žactva
- katalogové listy - nesprávný postup při opravách známek (přepisování, přelepování, psaní červeně), nedůsledné zapisování výchovných opatření
- personální dokumentace - chybí potvrzení o preventivní prohlídce a místopřísežné prohlášení o bezúhonnosti
- existence neoficiálního účtu vedeného mimo účetnictví školy (viz čl. 3.8)
- není vydán řád školního hřiště

Dokumentace školy má spíše podprůměrnou úroveň.

3.7 Výroční zpráva

Z hlediska obsahu a formy výroční zpráva o činnosti školy dílčím způsobem nesplňuje požadavky předepsané zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, protože v potřebném rozsahu nezpracovává údaje o pracovnících školy a údaje o výsledcích žáků. Tvrzení o provedených kontrolách se nezakládá na pravdě. Výroční zpráva byla projednána na poradě pracovníků.

Výroční zpráva o hospodaření školy nezahrnuje finanční prostředky, které škola získává jako poplatky od žáků (např. za zájmové kroužky) a eviduje na zvláštním účtu. Tyto finanční prostředky se tak dostávají mimo veřejnou kontrolu. Škola tím porušuje § 17e odst. (3) písm. a) výše uvedeného zákona.

Výroční zpráva je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Na r. 1998 činí rozpočet přidělený zřizovatelem 2 068 000 Kč. Tyto finanční prostředky zajišťují bezproblémový provoz školy, nevyčerpané částky jsou se souhlasem zřizovatele využity na drobnou údržbu školy.

Poskytované finanční prostředky ze ŠÚ Kladno na mzdy pro školu, školní družinu a školní jídelnu jsou dostatečné a umožňují řediteli diferencované přidělování nadtarifních složek platu, postačuje i 27 000 Kč na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Z položky na ostatní neinvestiční výdaje umožnila poskytnutá částka nutnou obměnu učebnic (od ledna do října 1998 čerpáno 166 399 Kč), v omezené míře byly zatím nakupovány učební pomůcky (ve stejné době čerpáno jen 17 939 Kč).

Další prostředky škola získává pronájmem tělocvičny (46 955 Kč za období leden - říjen 1998) a sponzorskými dary (v roce 1997 cca 68 700 Kč, v tomto roce asi 26 000 Kč), které jsou převáděny na účet školy a využívány především na nákup výpočetní techniky.

Inventarizace je prováděna každoročně ke 30. září. Seznamy inventárních předmětů jsou zpracovány a vyvěšeny.

Při výuce některých předmětů jsou třídy děleny na skupiny, přitom je postupováno efektivně, především podle počtu žáků a složení jednotlivých tříd. Jako méně efektivní je posuzováno omezené používání učebních pomůcek i audiovizuální techniky ve vyučovacích hodinách v některých předmětech (např. fyzika, chemie a matematika na II. stupni).

Při kontrole vyúčtování příspěvku poskytnutého státem, kterou provedl v únoru 1995 ŠÚ Kladno, byly zjištěny nedostatky v neoprávněném použití finančních prostředků ve výši 427 330,88 Kč (nákup výpočetní techniky).

Při inspekční činnosti bylo dále zjištěno, že od žáků je (po odsouhlasení radou rodičů) vybírán příspěvek, jehož výše ve školním roce 1998/1999 činí 170 Kč na žáka. Z této částky je 120 Kč převedeno na účet školy, zbývajících 50 Kč náleží do tzv. "třídního fondu". Tyto prostředky a dále částky, které jsou od žáků v hotovosti vybírány na činnost zájmových útvarů výtvarné výchovy a informační a výpočetní techniky, jsou deponovány na soukromý účet, jehož majitelem je ředitel školy. Z těchto prostředků je údajně nakupován spotřební materiál pro provoz zájmových kroužků nebo vypláceny tzv. "odměny" vedoucím některých kroužků (škola s nimi přitom nemá uzavřenu dohodu o provedení práce). Vzhledem k těmto skutečnostem byl v průběhu inspekce požádán ŠÚ Kladno a jeho prostřednictvím i zřizovatel MěÚ Kladno o provedení kontroly hospodaření s finančními prostředky. Předání příslušných materiálů dokládají přílohy č. 2 a 3.

Prostředky poskytované zřizovatelem i školským úřadem jsou dostačující a plně zabezpečují bezproblémový provoz školy. Škola získává další prostředky sponzorskými dary a z pronájmu tělocvičny. Ve výuce některých předmětů nejsou využívány dostupné učební pomůcky a audiovizuální technika. Z hlediska efektivnosti využívání finančních prostředků je škola hodnocena jako průměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Areál školy tvoří starší budova, pavilón, školní pozemek, malé asfaltové a velké škvárové hřiště. Budova pochází z roku 1961, je propojena se sousední školou, která je jejím zrcadlovým obrazem. Škola stojí na tzv. navázce, což zejména po vybudování podjezdu v její blízkosti způsobuje praskliny ve stěnách, které jsou dle vyjádření statika v normě (není podloženo písemně). Problémem je i zatékání do budovy.

Škola používá 24 učeben, školní dílnu, kuchyňku, družinu, jídelnu a tělocvičnu. Jako odborná pracovna je vedena pouze počítačová učebna. Pro pedagogické pracovníky je k dispozici dostatek kabinetů, kde je uložena převážná část audiovizuální a didaktické techniky, učebních pomůcek a odborné literatury. Ředitel školy, zástupkyně ředitele, výchovná poradkyně a administrativní pracovnice mají vlastní pracovny.

Z hlediska dostupnosti je umístění audiovizuální techniky řešeno funkčně, v jedné třídě prvního stupně je instalován osobní počítač. Vybavení učebnicemi a učebními pomůckami má určité rezervy v předmětech rodinná výchova, praktické činnosti a občanská výchova. Fond učebnic je průběžně doplňován a aktualizován. Kladem je funkční a přiměřené využívání pracovních sešitů na 1. stupni.

Středně velká tělocvična má standardní vybavení a stejně jako asfaltové a škvárové hřiště velmi dobře plně odpovídá potřebám výuky. Školní dílna je vyhovující, k uložení pracovního materiálu slouží přilehlý sklad. Chodby školy jsou velmi prostorné.

Materiálně-technické podmínky školy lze hodnotit jako průměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků a pedagogických pracovníků. Výjimkami je zařazování některých předmětů s dvouhodinovou týdenní dotací ve dvou po sobě následujících pracovních dnech a rozvrh třídy 4.C, kde se v jednom dni vyučuje 7 hodin. Z organizačních důvodů jsou se souhlasem rodičů v rámci dopoledního vyučování zařazovány i nepovinné předměty a zájmové útvary.

Škola zajišťuje pitný režim a občerstvení žáků, o velké přestávce organizuje jejich pobyt na školním hřišti a zahradě. Využívání relaxačních chviliek v průběhu výuky není dostatečné, kladem ale je možnost hry stolního tenisu a drobných her na chodbách. Pracovní místa žáků i pedagogů jsou většinou vybavena zastaralým opotřebovaným nábytkem, v některých třídách nevyhovuje školní nábytek antropometrickým požadavkům. Ve třídě umístěné v bezprostřední blízkosti vstupní haly působí rušivě časté zvonění osob přicházejících do školy.

Světelné a tepelné podmínky jsou optimální, čistota a estetický vzhled průměrné. Malba je na mnohých místech poškozena vlivem zatékání a prasklin zdiva či znečištěna nevhodným chováním žáků. Výzdoba prostorů školy je tradiční, učebny na I. stupni mají vyšší estetickou i funkční úroveň než na II. stupni.

Nevhodné je kouření učitelů v těch místnostech, kde jsou uloženy sešity žáků a učební pomůcky. Místo, kde mohou zaměstnanci kouřit (čl. 15 odst. 1 Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení) není ve škole oficiálně vyhrazeno.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

I. stupeň

Český jazyk

Ve většině hodin nebyl jasně stanoven cíl výuky a v závěru pak ani míra jeho naplnění. Žáci byli aktuálně motivováni předvánočním časem a v některých hodinách byla vhodně zařazena relaxace žáků i v doprovodu rytmického hudebního nástroje. Vyučující uplatňovaly kromě skupinové práce a práce ve dvojicích především frontální metody, které však vzhledem k nepromyšlenému zadání úkolů ne vždy efektivně plnily svůj cíl. Učitelky dbaly o zpětnou vazbu, bodový systém hodnocení ale nepodal jasný obraz o kvalitě a míře zvládnutí vědomostí či dovedností dětí. Malá pozornost byla věnována hodnocení žáků, sebehodnocení chybělo.

Dařila se práce s poezií, její prožitkové ztvárnění a pohybový doprovod s uplatněním dramatických prvků. Ty však byly ve výuce ojedinělé. Ve čtení nebylo realizováno průpravné čtení ke zkvalitňování jeho techniky a činnosti spojené s porozuměním a prožitím textu. V hodinách převládal verbalismus, rozvoji komunikativních dovedností žáků nebyla věnována potřebná pozornost. Aplikace gramatického a pravopisného učiva často postrádala navození přirozené jazykové situace. Potřebná péče nebyla věnována zdravotně postiženým žákům, kvalitní práci s chybou a důsledné kontrole písemných projevů žáků.

Kvalita vyučování českého jazyka je celkově průměrná.

Matematika

Předmět byl hospitován u sedmi vyučujících, sledované hodiny měly rozdílnou úroveň.

V práci většiny odborně i pedagogicky způsobilých a zkušených učitelek byl patrný velmi pěkný vztah k dětem a pozitivní pracovní atmosféra, vyučovací jednotky měly stanoveny vzdělávací cíl a promyšlenou stavbu. Průběžnou motivací, důrazem na rozvoj logického myšlení a dostatkem prostoru pro tvůrčí práci žáků dosahovaly vyučující vysoké efektivitu. Pestré formy a celková dynamičnost činnosti vyvolávaly zájem a aktivní spolupráci dětí, jejichž činnost byla průběžně kontrolována a hodnocena. Nechybělo ani relaxační cvičení a zpěv. Písemný projev žáků je sledován, má velmi dobrou úroveň.

Dvě vyučující byly na výuku připraveny, jejich hodiny však měly tradiční stavbu i průběh. Převažovaly v nich frontální formy práce, chyběla diferenciací úkolů podle schopností a individuálního tempa žáků, jejich spontánnosti ani tvořivosti nebylo využito. Efektivita těchto hodin byla průměrná i přesto, že v jedné z nich pracovali žáci s počítačem.

Hodina u vyučující bez odborné způsobilosti se vyznačovala selháním v oblasti metodiky výuky i didaktických zásad. Obtížné a málo procvičené učivo (dělení dvojciferným dělitelem) zvládlo jen několik jedinců. Frontální práce žáků s naprostou absencí diferenciací v nepřiměřeném množství úkolů byly příčinou podprůměrné efektivitu hospitované hodiny.

Sledované hodiny měly odlišnou kvalitu, od vynikající až po podprůměrnou. I přes uvedená zjištění lze úroveň celkově hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Vlastivěda

Ve sledovaných hodinách probíhala výuka různými metodami a formami práce. Vyučující využívaly odborné literatury, historických map a úryvků z literatury. Efektivně zařazovaly herní princip výuky, průběžně realizovaly zpětnou vazbu. Jedna z hodin se vyznačovala snahou o výchovu ke vzájemné toleranci a schopnosti naslouchat. Vyučovací hodiny byly vhodně motivovány (návštěva Národního muzea), prostor byl dán pro vyjádření vlastních zkušeností a znalostí žáků.

Kvalita výuky vlastivědy byla v jedné hodině spíše nadprůměrná, v druhé průměrná.

Prvouka

Hodiny prvouky v 1. až 3. ročníku měly různé pojetí. Zcela odpovídající, vzhledem k deklarovanému vzdělávacímu programu Obecná škola, byla hodina v 1. ročníku. Její stavba byla promyšlená, učitelka využívala zkušeností žáků, vedla je k samostatnému uvažování a chápání souvislostí. Častým střídáním činností a využíváním aktivizujících metod dosáhla vysoké efektivity hodiny. V průběhu výuky byli žáci hodnoceni (ústně, razítky), což zvyšovalo jejich motivaci. Ve třídě byla velmi pěkná atmosféra.

V dalších hodinách bylo možno shlédnout práci ve dvojicích i skupinách, učitelky cíleně vycházely z dosavadních poznatků a vědomostí žáků, zařazovaly prvky dramatizace, nechyběl zpěv a pohyb. I tyto hodiny odpovídaly realizovanému vzdělávacímu programu.

Méně zdařilá byla výuka prvouky ve 3. ročníku. Hodina měla dobrou stavbu, učitelka použila hodně názorných pomůcek. Převážnou část hodiny děti pracovaly frontálně. Místo zařazení relaxačních prvků v průběhu výuky však byli žáci nuceni sedět s rukama za zády. Z hodiny se zcela vytratila hravost, radost a pohyb.

Hodiny prvouky lze hodnotit i přes některé nedostatky spíše nadprůměrně.

Anglický jazyk

Ve škole je vyučován již od 1. ročníku. Žáci 1. až 3. tříd mohou navštěvovat kroužky anglického jazyka, ve 4. a 5. ročníku je jazyk povinnou součástí jejich rozvrhu.

Hodiny ve 4. a 5. ročníku měly promyšlenou stavbu, byly dobře odborně vedeny, i když učitelky nemají potřebnou odbornou způsobilost. V průběhu hodiny žáci měnili činnosti, pracovali ve skupinách i frontálně, plnili zajímavé úkoly. Do hodin byly zařazené i relaxační prvky. Přesto v těchto hodinách chyběla cizojazyčná atmosféra, radost dětí vyjadřovat se v cizím jazyce byla zastíněna častými neúspěchy při opakování již probraného učiva. Práce ve skupinkách neměla potřebný efekt (při kontrole se zbytek třídy nudil). Ve sledovaných hodinách nebyla patrná práce se žáky se specifickými poruchami učení.

Kroužky anglického jazyka byly vedeny velmi dobře odborně i metodicky. Vyučující uplatňovala aktivní, podnětné způsoby práce, činnosti byly pestré, velmi pěkně motivované. Žáci pracovali s nadšením, prokazovali nejen výborné řečové znalosti, ale i zažitě návyky a dovednosti. Pozitivní atmosféru ovlivňovalo průběžné hodnocení žáků, relaxační chvilky, zpěv a velmi pěkný kontakt učitelky s dětmi.

Celkově lze hodnotit hodiny anglického jazyka jako spíše nadprůměrné.

Německý jazyk

Předmět se vyučuje jenom ve 4. ročníku. Sledovaná hodina byla velmi dobře připravena s jasně stanoveným cílem a jeho realizací. Ve výuce převažovaly hravé formy práce, soutěže, zpěv písní, učitelka využívala efektivní metodické postupy k rozvíjení řečových dovedností. Hospitovaná hodina ukázala, že děti mají zažité pracovní návyky a dobré vědomosti v ústním

projevu. Žáci se učí podle vhodných moderních učebnic, funkčně se pracuje s audionahrávkou a pracovními sešity. Výuka probíhá v souladu s učebními osnovami.

Kontrolou písemných projevů žáků vyplynulo, že žákům se specifickými poruchami v učení není věnována patřičná péče.

Výuku předmětu lze hodnotit spíše nadprůměrně.

Hudební výchova

Výuka ve všech sledovaných hodinách byla velmi dobře organizována, měla vysokou odbornou i metodickou úroveň. Střídaly se aktivní formy práce dětí, hudební dovednosti byly s vysokou efektivností rozvíjeny pěveckými, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými činnostmi. Nenásilně a citlivě je u žáků rozvíjena i celková hudebnost a estetické citění. Výuka probíhá v souladu s učebními osnovami a odpovídá cílům a pojetí vzdělávacího programu Obecná škola.

Celkové hodnocení předmětu je nadprůměrné.

II. stupeň

Český jazyk

Při hospitační činnosti na druhém stupni byly sledovány hodiny jazykového vyučování, slohového výcviku i literatury. Byly zkontrolovány předložené tematické plány učiva v návaznosti na učební osnovy a namátkově provedena analýza klasifikovaných písemných prací žáků.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly připravené a v jejich průběhu byl realizován stanovený cíl. Třetina sledovaných hodin měla nejen velmi bohatý obsah, ale byla dynamická, živá, žáci se velmi dobře zapojovali do práce a splnili požadované úkoly. Výuka se vyznačovala příjemnou, odlehčenou atmosférou, probírané učivo bylo vhodně výchovně využito. Ve zbývajících hodinách byly shledány metodické nedostatky - měly jednotvárný průběh, žáci nebyli motivováni a aktivizováni. Převažovalo jednotvárné ústní nebo písemné doplňování a určování jevů ve cvičeních v učebnici, žákům nebyl dán prostor pro souvislejší jazykový projev a plnění smysluplných úloh. Byly zjištěny i odborné nedostatky.

V tematických plánech, které si zpracovávají jednotliví vyučující, je učivo rovnoměrně rozvrženo do celého školního roku, v dílčích případech nezahrnují všechno učivo osnovami předepsané a nestanoví výběr témat, textů a autorů. Výrazným problémem je stav výuky ve třídě, v níž byla vyučující ČJ několik měsíců zastupována. Pro tuto třídu nebyl zpracován plán učiva, podle něhož by byl negativní dopad na žáky minimalizován. Třída není vyučována podle platných osnov.

Ověřování znalostí a dovedností žáků je prováděno průběžně, ve všech třídách se píše prověřovací práce, ve třídách 8. ročníku i srovnávací práce, které zadalo vedení školy. Výsledkem prověrek je statistické vyhodnocení výsledků žáků, ale není doložena konkrétní zpětná vazba pro činnost učitele. Stav, kdy nenáročný diktát nenapsal ani jeden žák třídy posledního ročníku bez chyb a polovina žáků tohoto ročníku měla z diktátu nedostatečnou, hodnotí ČŠI jako nevyhovující. Školní sešity žáků jsou vyučujícími kontrolovány jen minimálně.

I přes velmi dobrou práci některých vyučujících je výuka předmětu ovlivněna negativními skutečnostmi. K slabým místům patří především rutina, absence motivačních

a aktivizujících prvků a stav výuky ve třídě, kde byla vyučující dlouhodobě nemocná. Celkově je výuka hodnocena jako spíše podprůměrná.

Anglický jazyk

Dvě ze sledovaných hodin byly pečlivě připraveny, s jasně stanovenými cíli a obsahem, měly velmi dobrou úroveň. Vyučující promyšleně uplatňovala metodické i didaktické postupy, hodiny měly spád, žáci pracovali tvořivým způsobem, prokázali velmi dobré znalosti. Těžiště výuky spočívalo v komunikativních činnostech, interakce a komunikace učitel - žák byla příkladná, učitelka má u žáků přirozenou autoritu. Výuka probíhá v souladu s požadavky osnov. Cizojazyčná atmosféra je zajištěna výbornými jazykovými znalostmi vyučující.

Další hodiny u začínající učitelky měly tradiční stavbu, ve všech fázích výuky převažovaly klasické metody - frontální opakování, procvičování gramatických struktur, práce s učebnicí. Kontrolou bylo zjištěno, že písemným projevům žáků je věnována malá pozornost. Zcela formálně jsou zpracovány tematické plány učiva (okopírovaný obsah učebnice).

Souhrnně lze úroveň výuky předmětu hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Německý jazyk

Předmět byl hospitován ve třech hodinách u nekvalifikované učitelky. Sledované hodiny vykazovaly nedostatky po stránce organizační, odborné i metodické. Výuka byla neefektivní, jednotvárná, převažoval tradiční styl, frontální činnosti a neefektivní práce s učebnicí. Vědomosti a písemné projevy žáků jsou na velmi nízké úrovni. Velmi slabý výkon podali též žáci v hodině konverzace, kde byly zbytečně prostoje věnované psaní na úkor živé ústní komunikace.

Výuku předmětu lze hodnotit jako podprůměrnou.

Občanská výchova

Výuka má tradiční pojetí, s pevnou, opakující se strukturou vyučovací hodiny - aktuální zprávy formou žakovských příspěvků, opakování a zkoušení, nové učivo. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byla klidná atmosféra, přístup vyučující k žákům laskavý, byla probírána zajímavá témata podle zpracovaného plánu. Těžiště práce spočívalo na učiteli, nevhodně byla uplatňována metoda výkladu i tam, kde bylo vhodnější angažovat žáky (např. čas vánoční), převládá verbalismus. Do plánu výuky pro jednotlivé ročníky nejsou zahrnuta všechna témata, která jsou stanovena v učebních osnovách.

Výuka je hodnocena jako spíše podprůměrná.

Dějepis

Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách byla patrná velmi dobrá úroveň odbornosti učitelů, výklad učiva byl prováděn v přiměřeném rozsahu. Pro prověřování a hodnocení znalostí žáků se nejvíce uplatňuje písemná forma odpovědí na položené otázky, při výuce je preferován tradiční výklad a řízený rozhovor. Sledované hodiny působily stereotypním dojmem, pedagogická zásada názornosti byla respektována jen v nižším ročníku.

V koncepci výuky rozpracované do tematických plánů a její realizaci shledala inspekce dílčí nedostatky v 6. ročníku, kde nebyly vyučovány dva úvodní tematické celky, přestože do tematického plánu jsou zakomponovány, a ve dvou třídách 9. ročníku; tam je nevhodně postaven tematický plán, protože vytváří výraznou disproporci mezi probíraným učivem (pro

dějiny 1. pololetí 20. století je plánována časová dotace devět měsíců, pro vývoj světa a Československa ve 2. polovině 20. století jen jeden měsíc - červen).

Výuka dějepisu je na průměrné úrovni.

Zeměpis

Hodiny zkušené a probrané učitelky se vyznačovaly důkladnou přípravou, promyšlenou stavbou, názorností a používáním efektivních forem a metod práce. Žáci byli neustále motivováni a měli dostatek prostoru pro uplatňování vlastních názorů, úvah a vědomostí. Aktivně pracovali s mapou, učebnicí a doplňující literaturou. V závěru nechybělo shrnutí a zhodnocení. Charakteristickým rysem sledovaných hodin byl zájem žáků o výuku a vysoká míra prezentace faktografických znalostí. Výrazným pozitivem je i přiměřená náročnost a důslednost vyučující.

I přesto, že nekvalifikovaná začínající učitelka použila v úvodu hodiny moderní formu výuky (videoprogram), setrvala dále jen u frontální práce žáků, kteří byli velmi pasivní a reagovali sporadicky. V hodině se dopustila řady metodických chyb, pramenících z její krátké pedagogické praxe i absence odborného vzdělání. Efektivita nesystematicky vedené vyučovací jednotky byla velmi nízká.

Dvě hospitované hodiny byly nadprůměrné a jedna podprůměrná.

Matematika

Předmět je vyučován čtyřmi vyučujícími, z toho dva nesplňují podmínku odborné způsobilosti pro výuku matematiky. Hospitováno bylo u všech vyučujících celkem v sedmi vyučovacích hodinách.

Všechny hospitované hodiny měly klasickou stavbu, většinou byly vyučujícími připraveny po stránce obsahové, dílčí rezervy byly v motivaci žáků. Audiovizuální technika nebyla použita v žádné z hospitovaných hodin, učební pomůcky jen v menší míře. Ve dvou hodinách vyučující vhodně uplatnili mezipředmětové vztahy. V některých hodinách se projevily metodické nedostatky a odborné chyby (čtení desetinných čísel, chybějící údaje v zápisech slovních úloh, pouze dílčím způsobem provedená zkouška u soustavy dvou lineárních rovnic, neoznačené osy pravoúhlé soustavy souřadnic, nestanovení podmínek při výpočtech s lomenými výrazy). Naprosto nevyhovující je zadávání úloh, které žáci nezvládli řešit ve škole s dopomocí učitele, za domácí cvičení. Ve čtyřech hodinách bylo nově probírané učivo jasně strukturováno, systematicky utříděno a v závěru shrnuto. Převažovalo průběžné hodnocení práce žáků, závěrečné zhodnocení práce v hodinách nebylo prováděno.

Úprava v sešitech je většinou průměrná, u některých žáků velmi špatná - poznámky jsou nepřehledné, s množstvím gramatických a odborných chyb. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách je dobrá, u některých žáků ve třídách 6. A a 8. B nízká.

Dvě hospitované hodiny byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné, tři jako průměrné, jedna jako spíše podprůměrná a jedna jako podprůměrná.

Fyzika

Fyzika je vyučována dvěma vyučujícími bez odborné způsobilosti pro výuku předmětu. Hospitováno bylo u obou vyučujících celkem ve čtyřech vyučovacích hodinách.

Hospitované hodiny v 7. a 8. ročníku se vyznačovaly dobrou přípravou. V úvodním opakování byl vhodně využit řízený rozhovor, při kterém vyučující zjišťoval nejen pouhé znalosti faktů, ale i jejich vzájemné souvislosti. Nově probírané učivo bylo přehledně rozčleněno, systematicky utříděno a žákům předáváno formou výkladu doprovázeného

demonstračními experimenty; jejich aktivní účast byla nižší. Při provádění pokusů nebyly vždy využity nevhodnější pomůcky (např. demonstrační souprava pro pokusy z elektřiny). Zapisované poznámky, diktované vyučujícím, jsou poměrně rozsáhlé.

Hospitované hodiny v 6. a 9. ročníku měly velmi nízkou efektivitu, nebyly v nich používány téměř žádné učební pomůcky. Do úvodního opakování učiva se většina žáků aktivně nezapojila. Při hodině v 6. ročníku, zaměřené na procvičování dříve probraného učiva, byla zcela nevhodně použita frontální práce. Objevovaly se četné nepřesnosti a chyby (nedůslednost při čtení desetinných čísel a zápisu fyzikálních veličin a jejich jednotek, nepoužívání jednotek mezinárodní soustavy SI, chybně uvedené hodnoty rychlosti šíření světla a zvuku). Sešity žáků nemají ve většině případů dobrou úpravu, zapisované poznámky jsou méně přehledné, v některých jsou fyzikální nepřesnosti.

Dvě hospitované hodiny jsou hodnoceny jako průměrné, dvě jako podprůměrné.

Přírodopis

V 6. - 8. ročníku je předmět vyučován s dvouhodinovou týdenní dotací, v 9. ročníku pouze s jednodinovou. Ve všech třídách učí kvalifikovaní a aprobovaní učitelé. Podmínky pro výuku jsou průměrné. Odborná pracovna, která navazovala na pomůckový kabinet, byla zrušena, vybavení pomůckami je dobré. Učebnice se používají staré, neobsahují všechny tematické celky vzdělávacího programu.

Hospitováno bylo ve čtyřech hodinách u dvou učitelů. Výuka měla odbornou kvalitu a témata odpovídala učebním osnovám, výrazně se ale odlišovala v kvalitě pedagogické. Dvě hodiny byly hodnoceny jako nadprůměrné, dvě jako podprůměrné. Hlavním nedostatkem u méně zkušeného učitele bylo pouze verbální pojetí výuky, zcela bez názoru a pomůcek. Žáci nedostávali příležitosti k aktivnímu učení, výukové metody a formy nebyly adekvátní jejich věku. Třída 6. A nebyla v loňském roce vyučována podle osnov přírodovědy, ale podle učebnice pro přírodopis 5. ročníku a zcela mimo osnovy učebního programu. Oba učitelé neplní laboratorní práce. Přírodovědné soutěže a biologické olympiády se nerealizují, volitelné ani nepovinné předměty s daným zaměřením ve škole zavedeny nejsou.

Stupeň hodnocení - spíše podprůměrný.

Chemie

Učitelka chemie je kvalifikovaná a splňuje požadovanou odbornost. Podmínky k výuce jsou průměrné. Učebna slouží zároveň k výuce fyziky, vybavena je pouze demonstračním stolem, laboratorním typem žákovských stolků a vestavěnými úložnými prostory. Dobře vybavený pomůckový kabinet navazuje přímo na učebnu. Původní žákovská laboratoř s rozvodem plynu byla v minulosti zrušena. Učebnice včetně pracovních sešitů mají žáci kvalitní, moderní.

Dvě hospitované hodiny byly spíše podprůměrné s nedostatky v pedagogické i odborné oblasti. Vyučující, dlouhodobě působící v SOU, se obtížně orientuje ve specifických nárocích výuky na ZŠ. Pro žáky je chemie předmětem převážně verbálním, pokusy jsou demonstrovány jen výjimečně, frontální pozorování a laboratorní práce se neprovádějí. Logické souvislosti učiva, prožitky a aktivní činnosti žáků jsou nedostatečné. Možnost individuálního rozvoje formou volitelných či nepovinných předmětů v oblasti chemie žáci nemají, do chemické olympiády se škola nezapojuje.

Stupeň hodnocení - spíše podprůměrný.

Tělesná výchova - I. a II. stupeň

Škola nabízí pro nadané žáky třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Od 6. ročníku se žáci mohou v těchto třídách specializovat na baseball nebo floorball. Výuku zajišťují jak interní, tak externí pracovníci (pro žáky ze specializovaných tříd). Výuka je realizována buď v tělocvičně, nebo na jednom ze dvou hřišť, které škola využívá společně se sousední školou.

Sledované hodiny tělesné výchovy na I. i II. stupni měly klasickou stavbu, byly dobře odborně i metodicky vedeny, vyučující užívali odborné terminologie, dbali na správné provádění cviků, účinně poskytovali pomoc, vedli žáky ke správnému držení těla. V některých hodinách však byla opomenuta bezpečnost žáků – nesprávná obuv, řetízky, hodinky. Cílem všech hodin bylo opakování s prvky nácviku nového učiva. V hodinách převládala radost z pohybu, soutěživost, hravost. Vyjma jedné hodiny byla efektivita vysoká.

Hodiny tělesné výchovy na I. a II. stupni lze hodnotit nadprůměrně.

Rodinná výchova

Předmět byl sledován ve čtyřech hodinách. Organizace výuky byla promyšlená, vyučovací jednotky měly stanoven jasný cíl a obsah. V hodinách panovala převážně velmi dobrá pracovní atmosféra a otevřený kontakt žáků s vyučujícími. Příkladná organizace hodiny, tvůrčí samostatná práce žáků i řešení problémových úkolů, vynikající motivace při výkladu učiva a srozumitelné utřídění včetně funkční zpětné vazby bylo zjištěno v 8. ročníku. Výuka byla vysoce efektivní, podnětná a pro žáky velmi přínosná.

Souhrnně lze výuku předmětu hodnotit jako nadprůměrnou.

Hudební výchova

Sledované hodiny přispívaly k rozvoji hudebních schopností, dovedností a zkušeností žáků. Uplatňovány byly potřebné hudební činnosti pěvecké, instrumentální, poslechové, v menší míře pak hudebně pohybové. Těžištěm byl zpěv žáků, rytmizace, hra na orffovské nástroje, zobcovou flétnu, klavírní doprovod vyučujícími. V rámci rozezpívání žáků byla péče věnována hlasové výchově, intonačním a dechovým cvičením, nenásilně byla včleněna i hudební teorie s uplatněním názorných pomůcek. Vhodně byly zvoleny poslechové skladby s hudebními motivy vánoc, projevíly se i mezipředmětové vztahy (literatura, výtvarné umění). Žáci pracovali se zájmem a chutí. Ojedinele bylo zaznamenáno demotivační hodnocení žáka nedostatečnou ze znalosti not.

Výuka hudební výchovy je spíše nadprůměrná.

Výtvarná výchova

Ve škole nejsou vytvořeny potřebné materiálně-technické a personální podmínky pro odbornou kvalitní výuku. Ve sledovaných hodinách byli žáci motivováni vánočními zvyklostmi. Výtvarná činnost však nedávala žákům dostatečný prostor pro seberealizaci a rozvoj jejich kreativity, některé výtvarné techniky neodpovídaly věku a předpokládaným schopnostem žáků. Kladem byla individuální práce vyučujících se žáky. Hodnocení výtvarných prací nebyla věnována potřebná pozornost.

Úroveň výtvarné výchovy na I. stupni lze hodnotit jako průměrnou, na II. stupni je kvalita výuky podprůměrná.

Informatika a výpočetní technika

Vyučující nejsou odborně způsobilí pro výuku informatiky, absolvovali však kurz na PF UK a mají dlouholeté zkušenosti v práci s počítačovou technikou.

Tematické plány vycházející ze současných potřeb a možností (Windows a MS-Office) jsou plněny. Stavba sledovaných hodin byla promyšlená, postup systematický. Těžiště činnosti spočívající v samostatné tvořivé práci žáků bylo doprovázeno objasněním nezbytných základních pojmů, ve 3. ročníku ponechala vyučující v závěru přiměřený prostor pro tvořivou hru. Pozitivem všech hodin byla kázeň žáků a tvůrčí pracovní atmosféra.

Hospitované hodiny jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

V rámci vlastní evaluace škola realizuje zahajovací, pololetní a závěrečné písemné práce z českého jazyka a matematiky, zadání prověrek tvoří a výsledky analyzují sami vyučující. ČŠI nebyla podrobná analýza výsledků předložena. Vedení školy zadává v rámci své kontrolní činnosti srovnávací prověrky z českého jazyka a matematiky v 8. a 9. ročníku. Analýza výsledků a závěry nemají písemnou formu. Jiné evaluační nástroje škola nepoužívá.

Ze souhrnného hodnocení prospěchu žáků za školní rok 1997/98 vyplývá, že na I. stupni školy neprospělo 8 žáků s převahou neúspěšnosti v matematice, s dostatečnými prospělo 28 žáků (převážný neúspěch v českém jazyce). Na II. stupni neprospěl 1 žák, s dostatečnými (převážně v matematice) prospělo 77 žáků, s vyznamenáním prospělo 60 žáků.

Z celkového počtu 45 žáků v 9. ročníku bylo přijato 22 žáků na SOU a OU, 21 žáků na SŠ, zejména OA, a 2 žáci na gymnázia. Čtyři žáci byli přijati na víceletá gymnázia.

Žáci školy se účastnili výtvarných, literárních, recitačních, dopravních a sportovních soutěží, olympiády v matematice a českém jazyce. Výsledky však nejsou dokladovány, prokazatelná úspěšnost žáků nebyla předložena.

Malá pozornost je věnována rozvoji komunikativních dovedností žáků, chybí rozvíjení výrazné tvořivosti. Zjištění ČŠI ukazují, že vědomosti, dovednosti a návyky žáků jsou vzhledem ke vzdělávacím programům průměrné až spíše podprůměrné. S úrovní vzdělávání a výsledky učení ve škole vyjadřují spokojenost pouze 2/3 počtu dotázaných rodičů.

Úroveň výsledků učení lze hodnotit jako průměrnou až spíše podprůměrnou.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Pro fungování chodu školy byl v roce 1996 vypracován základní dokument - Řád školy. Obsahuje ustanovení daná § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, a navíc velmi kvalitně zpracovanou kapitolu o právech žáků. Povinnost žáka zaplatit poplatek 50,- Kč za vystavení duplikátu žákovské knížky v něm není zakotvena, přestože toto pravidlo je ve škole uplatňováno.

V průběhu komplexní inspekce bylo zjištěno, že některá ustanovení řádu školy nejsou důsledně naplňována a zůstala pouhou deklarací. Z besedy se zástupci jednotlivých tříd vyplynulo překvapivé zjištění, že o kapitole, která uvádí práva žáků, nebyli poučeni. Žákovská samospráva byla před provedením komplexní inspekce ustavena, ale její činnost se zatím nerozvinula.

Na optimálním rozvoji osobnosti žáků se velkou mírou podílejí ty vyučující prvního stupně, které ve svém každodenním působení naplňují cíle projektu Obecná škola. Nenásilným způsobem žákům otevírají svět vzdělávání, vedou je k pozitivním mezilidským vztahům, k jejich problémům přistupují citlivě a respektují individuální zvláštnosti jednotlivých dětí. Výsledkem je, že žáci chodí do školy rádi a spokojeni jsou i jejich rodiče.

Na druhém stupni není klima vyrovnané. Při hospitační činnosti a při besedách se žáky inspekce zjistila pozitivní, ale i některé velmi negativní stránky výchovy (autoritativní jednání některých vyučujících, stresující atmosféru výuky a projevy postrádající pedagogický takt).

Prevenzi krizových jevů, zejména problematice drog, je věnována pozornost především v rámci vyučovacích předmětů (zvl. v občanské výchově), mimoškolní aktivity, např. peer program, nejsou rozvinuty. Výskyt některých negativních jevů byl ve škole zaznamenán.

V oblasti formování osobnosti žáků se škole daří podporovat jejich sportovní a kulturní aktivity a prezentovat výsledky žáků na veřejnosti. K pozitivním skutečnostem patří i všem přístupná "schránka důvěry" a třídní časopis 8. C. Žáci mají oporu v řediteli školy a jeho zástupkyni, k nimž mají vždy otevřené dveře.

Chování žáků a jejich vystupování hodnotí ČŠI velmi kladně.

V oblasti formování osobnosti žáků je škola úspěšná, na prvním stupni spíše nadprůměrná, na druhém stupni se objevují některá slabá místa a nedostatky.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Kvalifikované poradenství není ve škole zajištěno, funkci výchovného poradce vykonává šestým rokem vyučující s delší pedagogickou praxí. K dispozici má samostatnou místnost, pro vlastní poradenskou činnost žákům i rodičům jsou v rámci jejího pracovního úvazku stanoveny 2 hodiny týdně. Vzájemnou komunikaci výchovné poradkyně a žáků umožňuje i schránka důvěry. V rámci zkvalitňování své práce se výchovná poradkyně účastní seminářů a školení pořádaných PPP Kladno a dalšími akreditovanými vzdělávacími středisky.

Plán výchovného poradenství zpracován není, na pedagogických radách je však pro tuto problematiku prostor vyčleňován. Konceptci školy deklarovaný individuální přístup k žákům s vývojovými a výchovnými poruchami však ve sledovaných hodinách plněn nebyl. Do plánu kontrolní činnosti vedení školy byla na září 1998 zařazena depistáž žáků se SPU, jejich evidence a profesní orientace, výsledky však vyhodnoceny nejsou. V oblasti profesní orientace působí výchovná poradkyně formou individuálních rozhovorů se žáky i jejich rodiči a prostřednictvím informačních nástěnek, umístěných v učebnách 9. tříd. Centrální informační servis pro rodiče touto formou zaveden není.

Pro školní roky 1997/98 a 1998/99 byly vypracovány Minimální preventivní programy, obsahující základní problematiku v oblasti prevence negativních jevů. Jejich osnova, obsah i formy realizace jednotlivých oblastí jsou pro oba školní roky totožné, zpracování postrádá konkretizaci a zejména analýzu a vyhodnocení účinnosti programu. Dle sdělení ředitele bylo zhodnocení MPP provedeno ústní formou na závěrečné pedagogické radě, funkční písemné vyhodnocení a jeho aplikace pro další školní rok však není ze způsobu zpracování zjevná.

Ve škole je evidováno 43 žáků s vývojovými poruchami učení a chování, 29 z nich má na základě vyšetření PPP a SPC doporučení k zařazení do speciálních tříd. Škola vykazuje v zahajovacím statistickém výkazu 22 žáků, na které pobírá zvýšený finanční normativ. Zpracované individuální výukové programy mají formální charakter, vývoj žáka nepostihují. Na jejich koncipování a realizaci se rodiče nepodílejí; tím nejsou vytvářeny podmínky pro koordinované působení školy a rodiny. Ekonomické požadavky na zabezpečení vzdělávání a výchovy ZPŽ nemá škola zdůvodněny a v individuálních plánech ani vyjádřeny. Evidence těchto pomůcek ani čerpání zvýšeného finančního normativu na žáka nejsou vedeny.

Hospitovaná hodina dyslektické nápravy, které se účastnila polovina zapsaných dětí, měla průměrnou úroveň. Žáci pracovali s pracovními sešity a čítankami pro dyslektické děti, jiné pomůcky nebyly používány. Slovního hodnocení není v průběhu výuky využíváno, žáci jsou běžně klasifikováni známkami, často i nedostatečnými (diktáty). Až na jednu

výjimku nebylo v hospitovaných hodinách s integrovanými žáky speciálními metodami pracováno. Ve škole jsou zřízena 3 oddělení nápravné péče, které vedou z hlediska speciální pedagogiky nekvalifikované vyučující.

Ve škole se objevují případy záškoláctví, problémy s kouřením, drogami i šikanou. Při řešení těchto problémů škola spolupracuje s kompetentními orgány.

Odborná logopedická péče ve škole poskytována není.

Spokojenost s úrovní výchovného poradenství vyjadřuje pouze 60 % dotázaných rodičů.

Škola jen částečně plní pokyn MŠMT ČR čj. 16138/98-24 k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením. Úroveň výchovného poradenství je spíše podprůměrná.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost školy

Přehled aktivit školy za uplynulý školní rok uvádí výroční zpráva. Škola se aktivně zapojuje do mimoškolní činnosti, zúčastňuje se řady sportovních, výtvarných, literárních a dalších soutěží a olympiád na okresní i celostátní úrovni (např. v letošním školním roce Mistrovství republiky v baseballu - dívky opakovaně získaly 1. místo, juniorky 3. místo, ve dvou literárních soutěžích "Nepište do šuplíku" a "Kladenská veverka" se umístila žákyně 8. r. na 1. místě, v okresní soutěži "Cestujeme po Evropě" získala žákyně 8. C 2. místo, v soutěži Středočeského divadla Mise "Podaná ruka" získalo čtyřčlenné družstvo školy 1. místo).

Výchovně-vzdělávací působení školy doplňuje řada kroužků (výtvarné, sportovní, informatiky, výpočetní techniky, Internetu, hry na flétnu), práce Klubu mladého diváka a další prezentace školy na veřejnosti (vánoční koncert, školní akademie pro rodiče "Škola trochu jinak", vydávání školního časopisu, vyřazování žáků 9. ročníků za přítomnosti rodičů).

Škola se prezentuje v soutěžích a olympiádách s cílem uplatnit získané vědomosti a dovednosti, vytváří širokou nabídku žákům v aktivitách pro volný čas. Sledovanou oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Školní družina

Družina je nabízena žákům 1.- 4. ročníků. V letošním školním roce bylo otevřeno 6 oddělení se 144 žáky, provoz zajišťuje 6 vychovatelek. Hlavní oddělení školní družiny je umístěno v pavilónu u školy. Je prostorné, dobře vybavené audiovizuální technikou, hrami i hračkami, estetická úroveň je velmi dobrá. V tomto oddělení je mj. zabezpečován také ranní a pozdní odpolední provoz. Ostatní oddělení jsou umístěna ve třídách 1. - 5. ročníků. Družina zajišťuje dětem pitný režim.

Výchovně-vzdělávací práce je členěna na část odpočinkovou, zájmovou a rekreační, přípravu na vyučování a jiné činnosti. Roční výchovně-vzdělávací plán školní družiny je rozpracován do měsíčních tematických plánů, které jsou operativně aktualizovány.

Dokumentace školní družiny je vedena řádně dle vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Řád školní družiny obsahuje práva a povinnosti žáků, stanovuje kritéria přijetí a dělení žáků do oddělení, vymezuje pravidla fungování školní družiny a spolupráce s učiteli a rodiči. Pro přesný přehled o pohybu dětí slouží vychovatelkám další podpůrná pedagogická dokumentace.

Činnost školní družiny lze hodnotit spíše nadprůměrně.

Školní jídelna

Školní jídelna je umístěna ve spodní části pavilónu. Její kapacita činí 190 míst. Stravují se zde nejen žáci zdejší, ale i ze sousední školy. Škola, po dohodě se školským úřadem, nabízí prodej tzv. zůstatkových obědů pro veřejnost.

Žáci mají možnost výběru ze tří jídel a dvou druhů nápojů. Dozor nad žáky je zajišťován pedagogickými pracovníky. Prostředí školní jídelny je vkusné, jídlo je velmi chutné.

Úroveň poskytovaných služeb školní jídelnou je spíše nadprůměrná.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Koncepční záměry evidují stávající problémy školy, systematicky je však neřeší. Organizační struktura školy je funkční, řízení má (včetně vlivu absence dalšího zástupce ředitele) celkově nízkou úroveň, která se projevuje zejména povrchností a nedůsledností v oblasti kontroly; chybějící zpětnou vazbou není naplňována podstata kontrolní činnosti. Problematické jsou personální podmínky, hodnocení pracovníků nemá formativní charakter. V některých předmětech nejsou dodržovány učební osnovy. Zjištěny byly i závady v oblasti ekonomické. Povinná dokumentace, výroční zpráva a výchovné poradenství jsou spíše podprůměrné.

Psychohygienické podmínky mají průměrnou úroveň, materiální i prostorové podmínky umožňují plně realizovat zvolené vzdělávací programy. Informační systém školy a činnost školní družiny i jídelny jsou spíše nadprůměrné.

Vlivem pozitivního působení většiny vyučujících na I. stupni i široké nabídky dalších vzdělávacích aktivit je zájem rodičů o umístění dětí ve škole značný a převyšuje její možnosti.

V oblasti formování osobnosti žáků je škola úspěšná, z hlediska úrovně výsledků učení ji lze však hodnotit jako průměrnou až spíše podprůměrnou.

Komplexním posouzením je celková úroveň činnosti školy hodnocena jako spíše podprůměrná.

Pro výkon školní inspekce vytvořila škola vhodné podmínky.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

Řediteli školy:

- Konkretizovat koncepční záměry, stanovit prostředky a postupy k jejich realizaci zejména v oblasti materiální, personální a pedagogické
- Ve všech oblastech činnosti školy důsledně realizovat kontrolní systém s důrazem na funkční a účinné zpětné vazby
- Využít snahy žáků participovat na organizaci života školy a rozvinout spolupráci s ustavenou žákovskou samosprávou
- Modernizovat materiální a technické vybavení školy, dbát na vyšší míru využívání stávajícího fondu učebních pomůcek a didaktické techniky
- Zefektivnit činnost předmětových komisí (zvl. při tvorbě tematicko-časových plánů učiva a rozboru výsledků kontrolní činnosti včetně prověřovacích žákovských prací)
- Sledovat inovační trendy v pedagogice a působit na jejich rozšíření ve výuce, zejména na II. stupni
- Věnovat patřičnou pozornost dramatické výchově a vzdělávání učitelů v této oblasti
- Zlepšit úroveň povinné dokumentace, zkvalitnit zpracování výročních zpráv
- Zaměřit se na zlepšení systému výchovného poradenství

- K řešení negativních jevů u žáků přistupovat citlivě a individuálně vzhledem k jejich sociálnímu zázemí; volit adekvátní výchovná opatření směřující ve prospěch rozvoje osobnosti dítěte

Školskému úřadu:

- Přijmout účinná opatření ke zvýšení kvality řídicí práce vedení školy
- Provést kontrolu finančních prostředků, přidělovaných jako zvýšený normativ na péči o integrované zdravotně postižené žáky

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

V Kladně dne 16. prosince 1998

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu: Jan Zapach, v.r.

členové týmu: Mgr. Dana Hanzelková, v.r.

Mgr. Jana Minaříková, v.r.

Mgr. Viktor Keller, v.r.

Mgr. Eva Kindlová, v.r.

PaedDr. Věra Kolmerová, v.r.

Mgr. Hana Zvoníková, v.r.

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 8. ledna 1999

razítko

Podpis ředitele:

Mgr. Jaroslav Fuchs, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MěÚ Kladno	8. února 1999	022 054a/99-2800
Školský úřad: ŠÚ Kladno	8. února 1999	022 054b/99-2800
Rada školy - není ustavena	---	---

5.6 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
22. ledna 1999	022 036/99-2800	Obsáhlé připomínky jsou součástí každého paré IZ